

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний авіаційний університет
Освітня програма	32945 Політологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	052 Політологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний авіаційний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	32945
Назва ОП	Політологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Бабарикіна Надія Анатоліївна, Чернопиский Василь Іванович, Лебедюк Віталій Миколайович (керівник)
Залучений представник роботодавців	-
Дати візиту до ЗВО	28.02.2023 р. – 02.03.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://nau.edu.ua/site/variables/news/2023/2/052_32945%20%D0%91%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%A1%D0%9E.pdf

Програма візиту експертної групи <https://ksp.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/Prohrama-dystantsiinoho-akredytatsiinoho-vizytu.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Політологія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у Національному авіаційному університеті та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають рівню В за критеріям 1, 3-5, 7-9, а за критеріями 2 та 6 відповідають рівню Е, оскільки виявлені недоліки є такими, що можуть бути усунуті протягом року, а є й такі, що є суттєвими. Матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення є достатніми для досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. Сформовані та реально працюють механізми комунікації із стейкхолдерами для перегляду та оновлення ОП. ОП має потенціал до розвитку, тому варто більше уваги приділяти стратегуванню програми, залученню практиків до освітнього процесу, розвивати міжнародні зв'язки з університетами-партнерами в частині академічної мобільності як серед здобувачів вищої освіти, так і серед викладацького складу та їх залучення до міжнародних грантових програм.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Різні групи стейкхолдерів долучаються до процесу формування змін в процесі реалізації ОП. Доброю практикою є створення та функціонування ради стейкхолдерів при факультеті лінгвістики та соціальних комунікацій, де за ОП закріплений роботодавець. Внутрішня система забезпечення якості освіти розробила низку анкет для різних груп стейкхолдерів з метою всебічного вивчення зворотнього зв'язку та оцінки процедур забезпечення якості освіти. ЗВО активно використовує віртуальне освітнє середовище для підтримки та реалізації освітнього процесу (Google Classroom). Постійно оновлюються вибіркові ОК. Університет володіє необхідним програмним забезпеченням для перевірки текстів на плагіат (StrikePlagiarism та Unicheck). Наповнена науково-методична база, налагоджений доступ до баз даних та каталогів через електронну читальню залу, вільний доступ до наукометричних баз.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Фокус та унікальність ОП є розмитим, що спричинило подальші проблеми з визначенням ОК, які формуватимуть відповідні ФК та ПРН. Стандарт вищої освіти з даної спеціальності визначає досягнення певного переліку ПРН, але не обмежується цим, що повинно стимулювати розробників ОП до формування певної специфіки ОП (а не дублюванню стандарту чи компетентностей з інших ОП). Структурно-логічна схема ОП потребує вдосконалення, оскільки не відображає належним чином взаємозв'язки між ОК. Аналіз матриці відповідності ПРН відповідним ОК не корелює між собою, а має фрагментований та штучний взаємозв'язок. ФК та ПРН визначені в програмах практик не корелюють з відповідними матрицями у ОП (таблиця 4 та 5). Робочі навчальні програми ОП розміщені тільки на 2022/2023 н.р., що унеможлиблює моніторинг змін. У навчальному плані та ОП наявні технічні розбіжності щодо невідповідності шифрів ОК в навчальних планах та ОП. Варто усунути ці розбіжності, які сприятимуть чіткому прочитанню змісту ОП. На офіційних веб-ресурсах ЗВО розпорوشена інформація щодо освітнього процесу та процесу забезпечення якості освіти за ОП. Необхідно переглянути систему поточного оцінювання в робочих навчальних програмах, оскільки методи контролю повинні вимірювати досягнення відповідних ПРН. Кваліфікації викладачів задіяних в ОП не відповідають профілю дисциплінам, що вимагає зробити перерозподіл навчальних дисциплін відповідно до наукової та професійної кваліфікації викладачів. Кафедра соціології та політології не подає заявки на участь у міжнародних грантових програмах, а здобувачі вищої освіти не задіяні в програмах міжнародної академічної мобільності. Рекомендується використати зв'язки із міжнародним партнерами-університетами у процесі подання аплікаційних заяв та участі у міжнародних програмах мобільності.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

У стратегії розвитку Національного авіаційного університету до 2030 року, затвердженої Вченою радою 19 грудня 2018 року (<http://surl.li/didel>), зазначається, що місією університету є зміцнення освітньо-наукового потенціалу

держави шляхом підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців різних освітніх ступенів, конкурентоспроможних на світовому ринку праці, для авіаційної та інших галузей економіки, генерації нових знань та інноваційних ідей на основі інтеграції та інтернаціоналізації освіти, досліджень та практики. Однією із стратегічних цілей університету є забезпечення якісної вищої освіти кожного здобувача задля їхньої конкурентоспроможності на глобальному ринку праці в авіаційній та інших галузях економіки, що дозволить їм зробити позитивний внесок у розвиток суспільства. Подана на акредитацію ОП «Політологія», затверджена Вченою радою 21 квітня 2021 року, визначає серед цілей підготовку висококваліфікованих фахівців-політологів, які вміють застосовувати теорії та методи політичних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у політичній сфері. Разом з тим, серед цілей ОП виокремлює спеціальну ціль, яка стосується вмінь здійснювати політичний та експертний аналіз державної політики та її функцій в галузі авіації, авіаційної безпеки, обороноздатності держави та проведення оцінки загроз і ризиків цивільній авіації. Таким чином цілі ОП узгоджуються із стратегічними цілями стратегії розвитку університету. Однак фокус ОП є розмитим, оскільки зазначає здобуття «загальної вищої освіти в галузі знань соціальних та поведінкових наук з поглибленою спеціальною підготовкою в сфері політології». Більше того фокус ОП не узгоджений із відомостями СО, де зазначається, що «унікальність ОП полягає в орієнтації на набуття практичних навичок, зокрема під час проведення політико-соціологічних досліджень, володіння кількісними та якісними методами досліджень; проходженні практики в установах та організаціях, які потребують застосування системи аналітичних інструментів для проведення аналізу політичного середовища та прогнозування перспектив його розвитку як на місцевому, так і загальнодержавному рівнях в галузі авіації, авіаційної безпеки, обороноздатності держави та проведення оцінки загроз і ризиків цивільній авіації». Разом з тим орієнтація освітньо-професійної програми та предметна область повністю ідентична стандарту (слово в слово) зі спеціальності.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

За результатами аналізу документів та під час проведення фокус-груп було встановлено, що до розробки та перегляду ОП залучаються різні стейкхолдери на різних рівнях. Під час обговорення змін, поданої на акредитацію ОП 2021 року, було залучено к. пол. н., дир. ТОВ «Аналітичний центр» Штепу С.О., голову правління громадської організації «Система народного контролю «Слово і діло» Комар О.Л. та здобувачку освіти Я.Надоліну (2 курс). Відповідні відомості також зазначені у відповідному протоколі кафедри. Комар О.Л. рекомендувала розширити обсяг вибіркового ОК в частині вивчення іноземних мов. На сайті університету був розміщений проект ОП 2021 року (<https://rb.gy/zrt2tf>). Про залучення стейкхолдерів до розробки ОП у редакціях 2019 та 2020 років можна дізнатися тільки з протоколів кафедри (відповідь на запит), оскільки проекти ОП за попередні та наступні роки відсутні на сайті університету (<https://rb.gy/lyradq>). До розробки ОП 2019 року були залучені зовнішні стейкхолдери: к. пол. н., дир. аналітичного центру «Політика» Давидюк М.І. та голова ГО «Демократичні ініціативи молоді» Бондарчук П.С. (запропонував розглядати громадську організацію в якості бази практики). Після затвердження стандарту з політології на бакалаврському рівні (10.07.2020) було проведено оновлення ОП, до якого залучались стейкхолдери які були присутні на розробці ОП 2019 року. Давидюк М.І. рекомендував більше уваги на матрицю відповідності компетентностей, а Бондарчук П.С. на активні форми навчання. До ОП 2022 року залучались: д.пол.н., голова ГО «Демократичні ініціативи молоді» Чупрій Л.В.; голова ГО «Аналітичний центр «Об'єднана Україна» Петренко І. І., помічник народного депутата Рудик К.О. (Голос) Смачило Х., студентка з курсу Малярчук Є. та студентка 4 курсу Надоліна Я. Протягом 1-5 лютого 2023 року було проведено опитування зовнішніх стейкхолдерів (<https://rb.gy/gblowc>). Однак зміст питань потребує вдосконалення, оскільки 4 питання з 7 не стосуються оцінки якості поданої ОП. Більше того з відповідей випливає, що тільки один з п'яти залучених стейкхолдерів повністю ознайомився із ОП. Під час зустрічі із здобувачами вищої освіти стверджувалося про проведення щорічного опитування здобувачів щодо якості реалізації ОП, але публічне підтвердження тому ЕГ знайшла тільки в опитуванні за 1-5 лютого 2023 року (<https://rb.gy/mzw3vj>) та січень 2023 року (<https://rb.gy/ixlkbq>). 61,5% опитаних зазначили, що їм повністю сподобалися усі дисципліни та те, як їх викладають. Поряд з цим були скарги на викладача Штепу С. за неналежне проведення занять, який був звільнений після скаргу. Здобувачі до пропозицій відносять: більше інтерактиву, більше взаємодії між здобувачами та викладачем, більше практики. Варто також зазначити, що при факультеті лінгвістики та соціальних комунікацій створена рада роботодавців, серед членів якої є особа, яка закріплена за спеціальністю «Політологія» (<https://rb.gy/mkfame>). Проте участь її у обговоренні змін до ОП чи участі в опитуваннях не встановлена.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Під час проведення фокус-груп із стейкхолдерами було встановлено, що ініціатива щодо відкриття ОП «Політологія» була відповідно на запит здобувачів спеціальності «Соціологія» та викладачів-практиків. Абсолютна більшість стейкхолдерів, в тому числі викладачі-практики, є представниками громадських організацій/аналітичних центрів та медіа, що чітко вказує на орієнтованість аналізованої ОП. Проте у відомостях СО згадується потреба у підготовці фахівців і для органів державної влади та органів місцевого самоврядування, що не було підтверджено залученістю стейкхолдерів до розробки ОП та їх подальшої участі. На запитання експертів про відмінність даної ОП від аналогічних освітніх програм у регіоні стейкхолдери пояснювали залученістю викладачів-практиків до соціального процесу. Також під час фокус-груп було з'ясовано, що абсолютна більшість здобувачів аналізованої ОП є вихідцями з Київської області та сусідніх областей. Переважна їх більшість самостійно фінансують навчання. Це

підтверджує локальний характер ОП. Також під час формулювання цілей та програмних результатів навчання було враховано досвід аналогічних ОП з низки українських (особливо щодо ПРН15 та ПРН16 згідно стандарту спеціальності) та закордонних університетів (особливо щодо ПРН 9,10,12,13 згідно стандарту спеціальності). Формально ОП враховує галузевий і регіональний контекст. Однак ЕГ звернула увагу на те, що під час зустрічей стейкхолдери наголошували на унікальності ПРН22 («Визначити національні пріоритети та національні інтереси України з урахуванням безпекової складової в умовах зовнішніх викликів та загроз і ризиків цивільній і військовій авіації»), що не вдалося підтвердити участю відповідних стейкхолдерів.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП була оновлена у 2020 році відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 10.07.2020 р. № 911. В даному контексті варто зазначити, що ОП 2019 року була затверджена Вченою радою 20.03.2019. до якої були внесені зміни на підставі рішення Вченої ради від 26.08.2020 року, що передбачало дію ОП для здобувачів 2019 року вступу з 2020-2021 навчального року. Подана на акредитацію ОП 2021 року враховує Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю, що розкривається у ПРН 1 – ПРН 16. Поряд з цим ОП виокремлює спеціальні ПРН 17 – ПРН 22, які формують унікальність ОП через відповідні ОК. Однак, виокремлені ПРН досить різняться між собою (від знання ведення політичних переговорів, реалізації інноваційних політичних ініціатив до викликів, загроз і ризиків цивільній і військовій авіації). Більше того унікальний ПРН 20 (ПРН20. Професійно виконувати політико-організаційні, експертні, дорадчі та консультативні функції на національному та міжнародному ринку праці) ідентичний ПРН 20 з ОП «Політологія» Національного університету «Острозька академія» схвалена Вченою радою 30.04.2020 (https://www.ua.edu.ua/ua/osvita/ects/info_prog/bachelor/fakultet_mizhnarodnih_vidnosin/052_politologiya/).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони. За ОП закріплений конкретний стейкхолдер з числа ради роботодавців факультету лінгвістики та соціальних комунікацій. Позитивні практики. Відсутні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони. Фокус ОП є розмитим і не узгоджений із інформацією у відомостях СО. Орієнтація освітньо-професійної програми та предметна область ОП слово в слово дублює стандарт зі спеціальності. Це суперечить статті 9 пункту 5 Закону України «Про вищу освіту», де зазначається, що зво самостійно розробляють ОП з урахуванням вимог до відповідного рівня та стандарту. Під вимогами розуміється (стаття 10, пункт 3): обсяг кредитів; вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання; перелік обов'язкових компетентностей; результати навчання; форми атестації. Недоліки. Відсутність на веб-сторінці кафедри соціології та політології результатів щорічного опитування стейкхолдерів щодо якості реалізації ОП за 2020-2022 роки. Рекомендації. Провести стратегічну сесію щодо вироблення фокусу ОП та відповідних фахових компетентностей і програмних результатів.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Програмні результати навчання за ОП визначалися певною мірою з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів, що загалом відповідає змісту критерії. Під час формування ПРН враховувався досвід інших ОП та регіональний контекст, що повною мірою відповідає змісту критерію. Фокус/унікальність ОП є досить розмитим, що викривлює подальше формування відповідних компетентностей та програмних результатів, а це в свою чергу частково відповідає змісту критерію. Враховуючи результати аналізу Критерій 1 відповідає рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП становить 240 кредитів ЄКТС та відповідає чинному Закону України «Про вищу освіту» і Стандарту вищої освіти для спеціальності 052 «Політологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2020 р. ОП складається з обов'язкової та вибіркової частини ОК. Обов'язкова частина представлена в обсязі 180 кредитів ЄКТС (або 77,3% від загального обсягу ОК), з яких 15 кредитів виноситься на практичну підготовку (Фахово-ознайомча практика, політологічний практикум, політологічна практика та науково-дослідна практика), а вибіркова частина ОП представлена в обсязі 60 кредитів ЄКТС (або 22,7% від загального обсягу ОК), що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту». Аналіз ОП, здійснений ЕГ, дозволяє стверджувати, що обсяг ОП в частині розподілу обов'язкової та вибіркової частини відповідає чинному законодавству та Стандарту вищої освіти для даної спеціальності першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Загальне навчальне навантаження збалансоване за семестрами і становить по 30 кредитів ЄКТС на семестр. Обов'язкові компоненти поділені на три цикли: цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки складається з 5 ОК (17 кредитів ЄКТС); цикл професійної підготовки складається з 36 ОК (140,5 кредитів ЄКТС); цикл практичної підготовки складається з 4 ОК (15 кредитів ЄКТС). Атестація здобувачів вищої освіти представлена кваліфікаційною роботою (7,5 кредитів ЄКТС). Вибіркові компоненти складаються з 15 ОК, які послідовно розподілені між семестрами (по 5 вибіркового ОК на рік). Вибіркові ОК уніфіковані за кількістю кредитів ЄКТС (по 4 кредити ЄКТС кожна). Структурно-логічна схема ОП потребує вдосконалення. Зокрема, ОК3 (Фахова іноземна мова) немає взаємозв'язку з ОК25 (Іноземна мова спеціальності), ОК45 (Світовий політичний процес та геополітика) не пов'язана з ОК46 (Курсова робота дисципліни «Світовий політичний процес та геополітика»). ОК48 (Політологічний практикум) немає відповідних взаємозв'язків відповідно до цілей практики (ознайомлення з організаційною структурою, завданнями, функціями та роботою одного з політичних інститутів, поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час вивчення фахових навчальних курсів в університеті) з такими компонентами як ОК8 (Політичні основи держави), ОК14 (Теорія політики). ОК49 (Політологічна практика) пов'язана з ОК31 (Державне управління та місцеве самоврядування), що суперечить меті практики, яка передбачає «поглиблення знань про сучасні технології та обладнання осередків політичних партій, громадських організацій, міжнародних інституцій, їх діючої нормативної бази, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати у практичній діяльності», а також тематичному плану проходження політологічної практики. Також ЕГ звернула увагу на технічні невідповідності шифрів ОК в навчальному плані та ОП. Зокрема в ОП виокремлюються додаткові ОК в межах певних ОК за рахунок 1 кредиту ЄКТС на курсову роботу. Таким чином в навчальному плані циклу професійної підготовки є 36 ОК, а у ОП – 41 ОК. Причиною такої невідповідності є виокремлення 1 кредиту ЄКТС на написання курсової роботи в межах ОК12 (Історія політичних вчень), ОК21 (Політичні партії та партійні системи), ОК26 (Політична конфліктологія), ОК33 (Політична культура та ідеології) та ОК45 (Світовий політичний процес та геополітика). Варто зазначити, що здобувачі пишуть по 2 курсові роботи (в кожному семестрі) протягом 2-4 років навчання. Така вибіркочість, на думку ЕГ, обмежує можливості здобувачів та суперечить заявленій орієнтації ОП.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Предметна область ОП повністю ідентична (слово в слово) предметній області визначеній Стандартом спеціальності, що суперечить статті 9 пункту 5 Закону України «Про вищу освіту». Однак аналіз змісту ОП дозволяє стверджувати про наявність певних обмежень щодо набуття відповідних компетентностей та програмних результатів навчання. ФК15 (Здатність здійснювати політичний та експертний аналіз державної політики та її функцій в галузі авіації, авіаційної безпеки, обороноздатності держави та проведення оцінки загроз і ризиків цивільній авіації) досягаються через ОК37 (Політичний аналіз та прогнозування), ОК38 (Світова політика та міжнародні відносини), ОК43 (Політичні засади національної безпеки) та ОК51 (Кваліфікаційна робота). Проте аналіз робочих програм цих ОК вказує на те, що серед змісту дисциплін немає жодної теми про аналіз публічної політики в галузі авіації. Більше того під час фокус-груп стейкхолдери зазначили, що без впровадження ОК «Аналіз публічної політики» неможливо досягнути однієї з цілей ОП щодо політики держави у авіаційній сфері. Аналогічна ситуація простежується і щодо ФК14 (Здатність впроваджувати у практику інноваційні політичні рішення, оцінювати механізми та інструменти реалізації інноваційних ініціатив в галузі авіації), досягнення яких передбачено окрім згаданих вище ОК ще й ОК20 (Політичні еліти і лідерство). Аналіз змісту ОК20 не дозволяє досягнути ФК14. Зміст ФК13 ідентичні (слово в слово) змісту ФК10 у ОП «Політологія» Національного університету «Острозька академія». На сторінці кафедри розміщено робочі навчальні програми тільки на 2022/2023 н.р. (<https://ksp.nau.edu.ua/robochi-navchalni-programy/>), що ускладнює публічний моніторинг змін змісту ОК. Аналіз матриці відповідності ПРН відповідним ОК дозволяє

стверджувати, що досягнення визначених ОП ПРН є проблематичним. Зокрема, ОК1 (Історія української державності та культури), яка є базовою для усіх ОП, оскільки належить до циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки, забезпечує досягнення виключно унікального ПРН22 (Визначати національні пріоритети та національні інтереси України з урахуванням безпекової складової в умовах зовнішніх викликів та загроз і ризиків цивільній і військовій авіації). ОК42 (Політекономія) забезпечує досягнення унікальних ПРН21 (Виявляти природу внутрішньополітичних та міжнародних деструктивних факторів впливу на стійкість політичних систем) та ПРН22. Досягнення ПРН19 (Визначати засоби й механізми реалізації інноваційних політичних ініціатив) забезпечується зокрема ОК37 (Політичний аналіз та прогнозування) та ОК44 (Політичні комунікації та PR), що не відображено у змісті цих ОК, оскільки політичні ініціативи є частиною політичної діяльності з вироблення публічної політики. Таким чином зазначені ПРН, які формують унікальність ОП, мають штучний зв'язок з відповідними ОК.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Порядок і процедура здійснення вільного вибору ОК визначається Положенням про організацію освітнього процесу в НАУ (<https://rb.gy/b3lq4g>) та Положенням про формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти в НАУ (<https://rb.gy/hubyly>). ОП передбачає вивчення 15 вибіркового ОК в обсязі 60 кредитів ЄКТС (25% від загального обсягу кредитів ОП). Усі вибіркові ОК уніфіковані за кількістю кредитів (по 4 кредити ЄКТС) та кількістю ОК у семестрі (у першому семестрі 3 вибіркові ОК, а у другому – 2 ОК). Процедура формування переліку вибіркового ОК передбачає низку етапів. Спочатку на засіданні кафедри складається перелік вибіркового ОК на кожен семестр наступного навчального року. На наступному етапі кафедри, за якими закріплені вибіркові ОК, готують силабуси до кожної вибіркової ОК, які далі розміщуються на офіційній сторінці університету (<https://rb.gy/4g3eug>). Однак ЕГ звернула увагу на дві невідповідності. Серед переліку вибіркового ОК на сайті університету розміщені силабуси обов'язкових ОК (Політичні основи держави, Політичний копірайтінг, Політичні партії та партійні системи, Політекономія, Релігії у політичному процесі). Також ОК вільного вибору поділені на осінній та весняний семестр (хоча коректніше було поділити за роками навчання). Але з аналізу індивідуальних навчальних планів здобувача 3 року навчання (відповідь на запит) випливає суперечність, оскільки здобувач прослухав вибірково ОК (Державна інформаційна політика) у осінньому семестрі, а на сайті зазначено що вона має бути у весняному семестрі. Під час фокус-груп було встановлено, що починаючи з 2019 року вибір вибіркового ОК здійснюється через Google Форми. Здобувачі вищої освіти зазначили, що можуть обирати вибіркові ОК з різних ОП в університеті. Обрання вибіркового ОК передбачає два послідовні етапи. На першому етапі відбувається обрання вибіркового дисциплін на рівні освітньої програми, а на другому етапі забезпечується можливість поглиблення індивідуалізації вибору (<https://rb.gy/hubyly>). Для формування навчальних груп для вивчення вибіркового ОК має бути не менше 50% від кількості здобувачів. Здобувачі вищої освіти за даною ОП можуть скористатися можливістю формування індивідуальної освітньої траєкторії, оскільки групи не є малокомплектними.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти в ЗВО визначається Положенням про організацію та проведення практик здобувачів ВО в НАУ (<https://rb.gy/htbezo>). Зміст ОП пропонує здобувачам проходження чотирьох різних практик. На першому році навчання – це фахово-ознайомлювальна практика (3 кредити ЄКТС), на другому році – політологічний практикум (3 кредити ЄКТС), на третьому році – політологічна практика (4,5 кредитів ЄКТС), а на четвертому році – науково-дослідна практика (4,5 кредитів ЄКТС). Робочі програми практик стали публічними на сайті кафедри на другий день роботи ЕГ (<https://rb.gy/it5zm5>). Фахово-ознайомлювальна практика спрямована на забезпечення ФК1, ФК2, ФК9. Аналіз робочої програми та звіт про проходження фахово-ознайомлювальної практики (відповідь на запит ЕГ) дозволяє стверджувати, що ФК9 (Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефахівців) не може бути досягнута, оскільки здобувачі ознайомлюються з оргструктурою та функціями певних політичних інститутів. У звіті практики Надоліна Я., в якості результатів, подано скопійований нормативний документ який регулює діяльність МОН, а також скопійований текст з Вікіпедії про аналітичний портал «Слово і діло». Це вказує не тільки на толерування до плагіату, а й не забезпечує досягнення цілей практики (пункт 3). Політологічний практикум спрямований на забезпечення лише однієї ФК3 (Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах) про що вказує таблиця 4 в ОП. Звіти практики вказують на формування практикантами навичок з підготовки прес-релізів та проведені фокус-групового дослідження. Разом з тим, зміст та цілі політологічного практикуму повністю дублюють фахово-ознайомчу практику, що суперечить формуванню відповідних компетентностей. Політологічна практика спрямована на забезпечення ФК4, ФК8 та ФК9. Однак, аналіз звіту політологічної практики дає підстави стверджувати, що практикант застосував метод анкетування жителів міста Києва на предмет вивчення задоволеності функціонування громадського транспорту в період військового стану. Це певною мірою суперечить цілям практики (пункт 3), оскільки окрім методологічної частини потрібно було проаналізувати транспортну політику міської влади Києва, що дозволило б сформуванню навички повноцінного policy rarep. Науково-дослідна практика спрямована на забезпечення ФК4, ФК7-9 та ФК13. Аналіз робочої програми практики дозволяє стверджувати, що основний акцент зосереджений на освоєнні соціологічних методів дослідження. На сторінці кафедри розміщено бази практик (<https://rb.gy/hj7gi2>). Характерним для усіх програм практик є те, що ФК та ПРН визначені в програмі не корелюють з відповідними матрицями у ОП (таблиця 4 та 5).

Під час фокус-груп було зазначено, що практично усі практики пройшли у он-лайн форматі через пандемію та військовий стан, про що здобувачі зазначили у результатах опитування (<https://rb.gy/mzw3vj>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз змісту ОП та організація навчального плану надають можливість здобувачам вищої освіти набуття soft skills. Відповідно до матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОП практично усі ОК з циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки в певній мірі забезпечують формування загальних компетентностей. Зокрема, ОК2 (Ділова українська мова) та ОК3 (Фахова іноземна мова) забезпечують ПРН2 (Вільно спілкуватися державною та однією з іноземних мов усно і письмово у професійній діяльності) та ПРН4 (Мати навички професійної комунікації). ПРН4 також досягається за допомогою ОК44 (Політичні комунікації та PR). ОК4 (Філософія) та ОК10 (Логіка та теорія аргументації) забезпечують досягнення ПРН3 (Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності). Поряд з тим у Таблиці 4 самоаналізу (Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми) присутня певна невідповідність, оскільки ОК2 забезпечує формування ЗК3 (Здатність бути критичним і самокритичним), але не забезпечує формування ЗК4 (Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня). Під час фокус-груп було встановлено, що під час навчання формуються навички щодо особистісної взаємодії, вміння працювати в команді, набуття лідерських навичок. Зокрема це досягається шляхом залучення здобувачів до участі в різних комунікативних заходах (<https://rb.gy/eqeway>). Також під час навчання найчастіше застосовуються наступні методи навчання: дискусія, робота в групах та дебати.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Відповідно до Стандарту вищої освіти для спеціальності 052 «Політологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2020 р. зміст ОП певною мірою враховує вимоги відповідного стандарту. Зокрема такі ОК як ОК19 (Громадянське суспільство в політичному процесі), ОК28 (Вибірчі системи та виборчий процес) та ОК 29 (Політична поведінка та політична участь) забезпечують досягнення ПРН13 (Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні), що не відповідає дійсності на основі аналізу змісту цих ОК. Сумнівним виглядає досягнення ПРН11 (Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності) за допомогою ОК 35 (Політичний копірайтинг) та ОК 36 (Іміджологія), оскільки зміст ОК не передбачає застосування емпіричної методології. В даному контексті більш логічним було б забезпечення ПРН5 (Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності) та/або ПРН10 (Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз фактичного навантаження та обсягу ОП продемонстрував, що загальний бюджет часу складає 240 кредитів ЄКТС (7200 годин), з яких обсяг аудиторних занять становить 3002 годин (41,7%). Кількість годин, визначених на самостійну роботу складає 4198 годин (58,3%). Кількість кредитів рівномірно розподілена за семестрами, кожен семестр вміщує 30 кредитів ЄКТС, що не перевищує граничне допустиме навантаження в семестрі (30 кредитів). Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НАУ (<https://rb.gy/b3lq4g>) планування годин, які відведено для аудиторної роботи, здійснюється з розрахунку, що на 1 кредит ЄКТС припадає від 1/3 до 1/2 обсягу годин, решта призначається для самостійної роботи. Розклад занять для аналізованої ОП не доступний на сайті ЗВО (<https://rb.gy/qjg00>), але ЕГ отримала розклад на запит. Розклад складається на кожен семестр. Під час проведення фокус-групи із допоміжними структурними підрозділами начальник навчально відділу зазначив, що відділ постійно моніторить фактичне навантаження здобувачів вищої освіти. Здобувачі вищої освіти, в свою чергу, зазначили, що навчальне навантаження не перевищує допустимі норми.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Під час проведення акредитаційної експертизи було з'ясовано, що підготовка здобувачів за дуальною освітою не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони. Відсутні. Позитивні практики. Здобувачів вищої освіти залучають до участі в різних комунікативних заходах з метою розвитку soft skills.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони. Зміст ОП, який формує її фокус, є досить фрагментованим. Недоліки. Структурно-логічна схема ОП має численні невідповідності щодо взаємопов'язаних ОК, а також взаємозв'язків ОК з відповідними ПРН. ПРН, які формують унікальність ОП, слабо корелюють зі змістом відповідних ОК. ФК та ПРН визначені в програмах практик не корелюють з відповідними матрицями у ОП (таблиця 4 та 5). Цілі практик не відповідають формуванню ФК визначених у ОП. Рекомендації. На сайті кафедри соціології та політології, до кожної версії ОП, розміщувати відповідні робочі навчальні програми/силабуси, а також вибіркові дисципліни з метою дотримання прозорості та публічності освітнього процесу. Провести стратегічну сесію із залученням стейкхолдерів з метою вироблення змісту ОП відповідно до фокусу ОП.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг ОП та окремих ОК відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти. Структура ОП передбачає можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії, набуттю здобувачами вищої освіти соціальних навичок, що загалом відповідає змісту критерії. Однак, зміст ОП має порушену логічно-структурну схему, а досягнення певних ПРН та ФК є проблематичним через відсутність взаємозв'язку з відповідними ОК та їх змістом. Зміст та цілі практик не корелюють з відповідними ФК. Матриця взаємозв'язків ФК та ПРН, які формують унікальність ОП, мають штучний взаємозв'язок з відповідними ОК та фокусом ОП. Зважаючи на суттєві недоліки, які позначаються на набутті здобувачами вищої освіти відповідних компетентностей, Критерій 2 відповідає рівню Е.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання затверджені Вченою радою НАУ від 29 грудня 2020 року розміщені у вільному доступі на сайті ЗВО (<https://pk.nau.edu.ua/pravyly-priyomu-2021/>). Зокрема, наявна в достатньому обсязі інформація щодо обсягів та строків прийому на навчання, порядок прийому та умови конкурсного відбору, також наявна інформація щодо особливостей рейтингування вступників та інші специфічні деталі. Аналіз змісту правил прийому на навчання за даною ОП демонструє відсутність будь-яких дискримінаційних положень. Самі правила є чіткими та зрозумілими. Під час зустрічі зі здобувачами не було зафіксовано скарг щодо наявності дискримінаційних положень чи незрозумілості правил прийому на навчання.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Експертною групою з'ясовано, що конкурсний відбір на ОП «Політологія» першого (бакалаврського) рівня у 2022 році здійснювався на основі повної загальної середньої освіти та за результатами національного мультипредметного тесту, де ваговий коефіцієнт предметів був розподілений наступним чином: українська мова – 0,35, математика – 0,4, історія України – 0,25. Нормативною базою такого рішення є Додаток 1 «Перелік акредитованих та неакредитованих спеціальностей (спеціалізацій, освітніх програм), конкурсних пропозицій, предметів та вагових коефіцієнтів оцінок з національного мультипредметного тесту для вступу на навчання для здобуття ОС «Бакалавр» на основі повної загальної середньої освіти до Національного авіаційного університету на денну та заочну форму навчання у 2022 році» (<http://surl.li/eixib>). Вступники також мали подавати мотиваційні листи, які враховувались при рейтингуванні (<http://surl.li/esnso>). У 2019-2021 роках вступ відбувався на основі результатів зовнішнього

незалежного оцінювання із обов'язковими предметами «Українська мова та література», «Історія України» та третім предметом на вибір «Математика або іноземна мова, або біологія, або географія, або фізика, або хімія».

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Аналіз інформації відомостей СО, сайту університету, приймальної комісії демонструє, що правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО є чіткими, зрозумілими, публічними. Експертною групою з'ясовано, що правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регламентуються наступними документами: - Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Національному авіаційному університеті, затвердженим протоколом № 6 від 26 червня 2019 р. засідання Вченої ради. (<http://surl.li/bga0q>) - Положенням про порядок переведення (поновлення) студентів, які навчалися у вищих навчальних закладах Донецької та Луганської областей, на навчання до Національного авіаційного університету; - Тимчасовим положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів, затверджене в.о. ректора від 13.12.2016 року (<http://surl.li/grmp>). Інформація відомостей СО та фокус-групи зі здобувачами показує, що реалізація здобувачами права за здобуття та зарахування результатів навчання отриманих в інших ЗВО не проводиться. Здобувачі зазначили, що ознайомлені із можливістю такого навчання, однак не користувались можливістю.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Аналіз інформації відомостей СО та сайту університету демонструє наявність нормативної бази, що забезпечує здобувачам ОП реалізацію права на неформальну освіту та її зарахування. А саме Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти та/або інформальної освіти Національного авіаційного університету (<http://surl.li/enzfn>), Розділ 3 Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю (<http://surl.li/grmf>). В положеннях зазначена можливість зарахування в рамках здобутої неформальної освіти можуть як цілої дисципліни, так і її окремих елементів. Процедура зарахування поетапно описана в розділі 3 Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти та/або інформальної освіти Національного авіаційного університету. У відомостях СО зазначена відсутність прикладів зарахування результатів навчання отриманих у неформальній освіті. Фокус-група зі здобувачами продемонструвала слабку обізнаність, поверхневу ознайомленість здобувачів із процедурою перезарахування, що може свідчити про неповне розуміння механізму і як наслідок доцільності реалізації такого права на практиці.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони. Усі правила та процедури визнання результатів навчання в інших закладах освіти та в неформальній освіті є чіткими та практично можливими для використання. Позитивні практики. Відсутні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони. Відсутні приклади визнання результатів навчання отриманих у інших закладах освіти та у неформальній освіті. Недоліки. Відсутні. Рекомендації. Запропонувати механізм інформування здобувачів вищої освіти щодо можливостей неформальної освіти, права на отримання знань в інших закладах освіти, з роз'ясненням механізмів зарахування таких результатів через проведення відповідних заходів/подій, індивідуальних консультацій, чи інших неформальних зустрічей. Рекомендовано проводити такі активності на регулярній основі.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання є чіткими, доступ до освітньої програми є відкритим для всіх учасників освітнього процесу. Нормативна база правил прийому, а також право та процедури збереження результатів навчання отриманих в інших закладах освіти та у неформальній освіті зафіксовані у прийнятих положеннях та є зрозумілими. Тим не менше на практиці відсутні визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та у неформальній освіті. Зважаючи на все вищесказане, ОП за даним критерієм відповідає рівню В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Аналіз ОП, навчального плану, робочих програм навчальних дисциплін дозволив визначити, що форми і методи навчання в цілому сприяють досягненню визначених в ОП ПРН та відповідають принципам студентоцентрованого навчання та академічної свободи. Під час освітнього процесу застосовуються наступні форми навчання: лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації з викладачами. Аналіз робочих програм ОК, а також відповіді на відповідні запитання під час фокус-груп, дозволяє стверджувати, що при викладанні застосовуються різноманітні методи навчання (в он-лайн режимі або у змішаному форматі): пояснювально-ілюстративний метод, проблемний виклад навчального матеріалу, усне опитування, підготовка презентацій, дискусія, мозковий штурм, робота в малих групах, метод конкретної ситуації та інші. В період дистанційного навчання для викладання застосовують в основному віртуальне навчальне середовище Google Classroom, а також проводять навчання через Google Meet. Студентоцентрований підхід ОП забезпечується за допомогою індивідуальної освітньої траєкторії, яка спрямована на урахування інтересів здобувачів у навчальній компоненті в процесі вибору дисциплін, тем курсових робіт та кваліфікаційної роботи консультуючись із потенційним науковим керівником. В межах ОП досить розвинутий інститут куратора академічної групи, що дозволяє отримувати консультації щодо формування та реалізації індивідуальних навчальних планів та організації освітнього процесу. Поряд з тим, гаранту ОП, завідувачу кафедри варто звернути увагу та виробити відповідні рішення щодо покращення якості освітнього процесу. На це вказують результати кафедрального опитування здобувачів (<https://rb.gy/mzw3vj>), де половина зауважень та пропозицій стосується форм та методів навчання і викладання (Більше взаємодії між студентом і викладачем; Більше говорити зі студентами, проводити інтерактиви; Потрібно постійно удосконалюватися, відповідаючи вимогам сучасного знання; Більше брати участь у навчанні, а не викладати відповідь).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Робочі програми навчальних дисциплін, а також силабуси на 2022-2023 н.р. розміщені на сайті кафедри соціології та політології (<https://rb.gy/it5zm5>; <https://rb.gy/pwbqlk>), а також у Google Classroom, що було продемонстровано під час однієї із фокус-груп. Під час фокус-групи із здобувачами вищої освіти та викладачами ЕГ з'ясувала, що на перших заняттях відбувається інформування щодо мети, змісту та критеріїв оцінювання в межах кожної ОК. Також було встановлено, що здобувачі активно взаємодіють між собою, між студентським самоврядуванням та керівництвом кафедри і гарантом за допомогою телеграм каналу. За результатами університетського опитування здобувачів щодо якості реалізації ОП, у січні 2023 року (<https://rb.gy/ybk79l>), встановлено, що рівень навчально-методичного забезпечення та рівень інформаційного забезпечення (сайт, репозитарій) достатньо високий. Усі робочі навчальні програми містять інформацію про критерії оцінювання. Серед ОК найчастіше бали розподіляються за певними видами виконаних робіт, а саме: відповідь на практичному занятті, підготовка презентації, написання есе чи аналітичного матеріалу, виконання модульної контрольної роботи. Разом з тим, на думку ЕГ, розподіл балів за види початкової роботи в межах практики потребують перегляду. Це пов'язано з тим, що в межах практик 10 балів передбачено на ознайомлення з основними вимогами Програми практики, а також 10 балів передбачено за ознайомлення здобувачів вищої освіти зі структурою, основними напрямками діяльності бази практики. Це суперечить програмним результатам навчання за ОП, оскільки здобувач повинен отримувати бали за контрольні заходи, які дозволяють виміряти відповідні ПРН.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час реалізації ОП відбувається поєднання навчання і досліджень, що проявляється через участь у щорічній кафедральній конференції «Актуальні проблеми сучасного суспільства в фокусі соціології» (<https://rb.gy/wujuk5>), конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених «Політ» та студентському науковому гуртку «Політія» (<https://rb.gy/z3xtop>). Інформація щодо наукових заходів розміщується на сайті університету (<https://rb.gy/ehdydg>). Під час фокус-групи зі студентським самоврядуванням було з'ясовано, що здобувачі вищої освіти за даною ОП долучаються до функціонування гуртка, але під час фокус-групи зі здобувачами було встановлено, що здобувачі знають про існування гуртка, але серед присутніх не було членів цього гуртка. Здобувачі беруть участь у конференції «Політ», а інформація отримана під час викладання ОК «Основи соціально-політичних досліджень» дозволяє

розширити розуміння дослідницької та наукової роботи. Разом з тим, на думку ЕГ, варто залучати здобувачів вищої освіти до спільних міжнародних наукових конференцій із зарубіжними університетами-партнерами. У бібліотеці університету здобувачі вищої освіти мають доступ до низки українських фахових видань, так і міжнародних періодичних видань, а також доступ до відповідних наукометричних баз даних.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту ОК в межах ОП відбувається за результатами щорічного моніторингу академічної та професійної активності викладачів, пропозицій студентського самоврядування, опитувань основних стейкхолдерів та за потреби. В університеті впроваджена Рада з якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, до функцій якої належить розгляд пропозицій стейкхолдерів щодо вдосконалення реалізації ОП та розгляд опитувань з питань якості реалізації ОП (<https://rb.gy/wbeiqq>). За результатами численних скарг здобувачів щодо неналежного рівня викладання ОК «Децентралізація та місцеве самоврядування в Україні» та «Політичні партії та партійні ісистеми» було звільнено Штепу С.О. Під час фокус-групи зі здобувачами вищої освіти було встановлено, що викладачі враховують побажання здобувачів щодо впровадження нових ОК, але це стосується в основному вибіркового ОК. Актуалізацію змісту певних ОК підтверджує наявність навчально-методичних рекомендацій (<https://ksp.nau.edu.ua/>). Оскільки на офіційних веб-сторінках немає робочих навчальних програм чи силябусів за попередні навчальні роки (окрім 2022-2023 н.р.), то ЕГ отримала витяг з протоколу кафедри №18 від 8.12.2022 року щодо актуалізації робочих програм на 2022-2023 н.р. Аналіз витягу вказує на те, що тільки дві ОК циклу професійної підготовки були актуалізовані (Іноземна мова спеціальності, Політика і права людини), але в який спосіб не було зазначено (відповідь на запит). Решта актуалізованих ОК були зі списку вибіркового дисциплін. Викладачі ОП проходять підвищення кваліфікації та міжнародні стажування, але абсолютна більшість стажувань – це проходження курсів на Coursera (<https://rb.gy/qdfkii>).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В Університеті прийнята Стратегія інтернаціоналізації співробітництва в галузі освіти НАУ (<https://rb.gy/vdtgba>), яка передбачає зокрема участь у проєктах і програмах, спрямованих на інтегрування освітньої системи навчання Університету у світову освітню систему. На сайті кафедри соціології та політології відсутня інформація про міжнародних партнерів. Однак методом виключення ЕГ встановила, що тільки два викладачі ОП В. Гладких (пройшов міжнародне стажування в Collegium Civitas протягом 8.11.2022 – 20.12.2022) та Н. Грищенко (пройшла міжнародне стажування протягом 2019 року в Польщі) пройшли зарубіжне стажування (<https://rb.gy/qdfkii>). Решта викладачів, що задіяні у реалізації ОП, активно приймають участь у міжнародних науково-практичних конференціях та успішно проходять онлайн курси на платформі Coursera. Під час фокус-групи зі здобувачами вищої освіти було встановлено, що в академічній мобільності вони не брали участі, хоча такі можливості є. З метою подальшого удосконалення ОП, варто звернути увагу на більш активне залучення здобувачів вищої освіти та викладачів до участі у міжнародних проєктах та програмах (Еразмус+ Жан Моне чи Вишеградський фонд).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони. ОП спрямована на урахування інтересів здобувачів у навчальній компоненті в процесі вибору дисциплін, тем курсових робіт та кваліфікаційної роботи консультиуючись із потенційним наукови керівником. Позитивні практики. Розвинутий інститут куратора академічної групи дозволяє отримувати консультації щодо формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони. Проходження курсів на Coursera кваліфікується як міжнародне стажування для викладачів ОП. Недоліки. Отримання балів за формальне ознайомлення з робочою програмою практик суперечить досягненню визначених ПРН. Рекомендації. Сприяти популяризації та більш ширшому залученню здобувачів вищої освіти до діяльності наукового гуртка "Політія". Переглянути форми та методи навчання і викладання на ОП зважаючи на висловлені зауваження і пропозиції здобувачів за результатами кафедрального опитування у лютому 2023 року.

Рівень відповідності Критерію 4.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання певною мірою відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Учасникам освітнього процесу загалом своєчасно надається інформація щодо критеріїв оцінювання. Поряд з тим ЕГ звернула увагу на розподіл балів за видами роботи в межах практик, де зазначається, що 10 балів виокремлюється на ознайомлення з робочою програмою практик, що в свою чергу суперечить досягненню відповідних ПРН. ЗВО загалом забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП. Викладачі загалом оновлюють зміст освіти на основі підвищення власної кваліфікації та міжнародних стажувань. Однак проходження курсів на Coursera відповідає більш неформальному підвищенню кваліфікації, а не міжнародному стажуванню як представлено на сайті кафедри. Таким чином Критерій 4 відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Аналіз інформації відомостей СО та сайту університету показав чіткість та зрозумілість контрольних заходів, критеріїв оцінювання. У НАУ діє Положення про організацію та проведення поточного і семестрового контролю (<http://surl.li/grmf>) затверджене ректором від 9 березня 2020 року, яке містить інформацію щодо організації проведення поточного та семестрового контролю, порядку ліквідації академічної заборгованості, оформлення результатів навчання здобувачів вищої освіти, інформацію щодо формування академічного рейтингу здобувачів вищої освіти а також містить зразки заліково-екзаменаційної відомості. Контрольні заходи та критерії самооцінювання регулюються Положенням про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра (<http://surl.li/bdvis>) затверджене ректором від 5 лютого 2015 року. В положенні міститься інформація щодо форми та порядку атестації здобувачів, порядок створення та організація роботи екзаменаційної комісії, порядок проведення атестації здобувачів тощо. Під час зустрічей з викладачами та здобувачами з'ясовано, що в межах даної ОП передбачається підсумковий та поточний контроль. Поточний контроль передбачає оцінювання під час практичних, семінарських занять та виконання завдань: рефератів, есе, курсових робіт, тестування, презентацій і т.д. Підсумковий контроль здійснюється у вигляді складання іспитів або диференційованих заліків. Атестація здобувачів здійснюється у формі державного іспиту та публічного захисту кваліфікаційної роботи. Інформація щодо контрольних заходів та критеріїв оцінювання доноситься до здобувачів на першому занятті а також через цифрові хмарні сервіси - платформу дистанційного навчання Google Classroom. Жодних зауважень щодо невчасності інформування здобувачів або нечіткості інформації експертною групою не зафіксовано.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів ОП «Політологія» відбувається у формі державного іспиту та публічного захисту кваліфікаційної роботи і повністю відповідає вимогам відповідного Стандарту (Розділ 6). Також, процедурно атестація регулюється Положенням про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра. Усі кваліфікаційні роботи проходять перевірку на наявність плагіату через систему Unicheck. Оскільки перший набір здобувачів за даною ОП було здійснено у 2019 навчальному році, то атестація буде відбуватися вперше.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Аналіз інформації відомостей СО, сайту університету, фокус-групи зі здобувачами свідчить, що процедура та правила проведення контрольних заходів на даній ОП є чіткими та зрозумілими здобувачам та регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті, Положенням про організацію та проведення поточного і семестрового контролю, Положенням про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра. Під час зустрічі з викладачами та зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що об'єктивність екзаменаторів забезпечується через вчасне

інформування здобувачів про форми контрольних заходів та критерії оцінювання через різні канали комунікації (на початку викладання дисципліни, через онлайн платформи і т.д.). Здобувачі в цілому поінформовані про наявність процедур урегулювання конфліктів інтересу та порядок оскарження результатів контрольних заходів, однак не до кінця розуміють/можуть пояснити механізм їх застосування. Це може свідчити про те, що у випадку настання такої ситуації права здобувача можуть бути не відстояні в повній мірі. Прецедентів подання апеляцій, оскарження результатів на даній ОП не зафіксовано.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У НАУ діє нормативна база, що регулює політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, а саме Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату в Національному авіаційному університеті (затверджене Вченою радою на основі нормативно-правових документів Міністерства освіти і науки України), Порядок перевірки академічних та наукових текстів на плагіат, Положенням про порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти. У даних документах містяться всі необхідні процедурні аспекти перевірки на наявність плагіату, наявна чітка інформація щодо порядку розгляду справи про порушення академічної доброчесності, порядок оскарження рішення і т.д. Перевірка курсових робіт здійснюється вибірково, перевірка на наявність плагіату кваліфікаційної роботи є обов'язковою. Технологічним рішенням перевірки на наявність плагіату є система Unicheck та StrikePlagiarism. Здобувачі на даній ОП підписують декларацію про дотримання академічної доброчесності здобувача вищої освіти НАУ; науково-педагогічні працівники, відповідно, підписують декларацію про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічного, наукового, педагогічного працівника НАУ. Університетом розроблена відповідна форма для декларації. Вся необхідна інформація щодо дотримання та популяризації академічної доброчесності знаходиться на сайту ЗВО (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/akademichna-dobrochestnist/>). Під час зустрічі із викладачами та зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що популяризація академічної доброчесності відбувається через регулярне інформування здобувачів про важливість дотримання академічної доброчесності, про наслідки її недотримання. Порушення академічної доброчесності, відповідно до прийнятих ЗВО положень передбачає як м'які наслідки у вигляді повторного проходження освітнього компоненту, позбавлення стипендії чи проходження додаткових контрольних заходів, так і відрахування здобувача із закладу вищої освіти. Прикладів порушення академічної доброчесності на даній ОП не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зрозумілі та зафіксовані у відповідних положеннях. ЗВО використовує програму для перевірки наявності плагіату Unicheck.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони. Здобувачі слабо обізнані щодо процедури оскарження результатів контрольних заходів та подання апеляцій. Недоліки. Відсутні. Рекомендації. Проведення роз'яснювальних заходів серед здобувачів щодо процедури оскарження результатів контрольних заходів та подання апеляцій.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи та оцінювання здобувачів чітко регламентовані в затверджених положеннях. Форми атестації цілком відповідають Стандарту. Об'єктивність екзаменаторів забезпечена на достатньому рівні. Здобувачі не в повній мірі розуміють процедури оскарження результатів контрольних заходів та подання апеляцій. Робота щодо популяризації академічної доброчесності та технологічні рішення щодо виявлення запозичень є достатніми. Виходячи із наданого обґрунтування, Критерій 5 відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

У відомостях СО зазначено, що викладачі, залучені до навчального процесу на ОП, мають високий рівень професійної та наукової активності та відповідність ліцензійним умовам (Таблиця 2). Проте аналіз інформації наведеної в таблиці 2 відомостей СО показав недотримання ліцензійних умов НПП й академічну та професійну невідповідність НПП викладаємим дисциплінам, а саме: доц. к.соц.н. Ніколаєнко В.Л. має наукові публікації на теми соціологія мислення, соціологія транспорту, соціалізація авіаційного персоналу та веде дисципліну Вступ до спеціальності; доц. к.соц.н. Михайлич О.В. - менеджмент освіти, функціонування громадського транспорту, риси особистості політика / дисципліна Основи соціально-політичних досліджень; проф. д.соц.н. Святенко І.О. - гендерна культура та ідентичність / дисципліни Релігії у політичному процесі, Політична антропологія; ст. викл. Грищенко Н.І. - міграція як соціальне явище / дисципліни Політика і права людини, Світова політика та міжнародні відносини; доц. к.політ.н. Пашков В.О. (гарант ОП) - політика освіти /дисципліна Історія і теорія парламентаризму; проф. д.філос.н., д.юр.н. Недюха М.П. - суспільні відносини, соціальні відносини / дисципліни Політичний менеджмент та політичний маркетинг, Державне управління та місцеве самоврядування; проф. д.соц.н. Романенко Ю.В. - інформаційна безпека та соціальна робота, функціонування громадського транспорту, культура авіаційної безпеки /дисципліна Етнополітологія. доц. к.політ.н. Герасимович В.А. - 3 публікації на тематику переговорів за 2018 р., інших публікацій немає / Теорія політики, Політичні системи країн світу; доц., к.філос.н. Гладких В.В. - стратегії комунікації, веломобільність / Теорія і практика авторитарних режимів, Теорія і практика демократії, Політичні еліти і лідерство, Вибірчі системи. У відомостях про самооцінювання кафедра подала інформацію, що дисципліну Соціальна психологія веде проф., д.соц.н. Романенко Ю.І., під час зустрічі з'ясувалося, що цю дисципліну веде доц. к.політ.н. Пашков В.О. Інформація наведена в таблиці 2 відомостей СО демонструє не дотримання п.36, п.37, п.38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Під час фокус-групи з викладацьким складом викладачі кафедри доц., к.філос.н. Гладких В.В., доц. к.політ.н. Герасимович В.А., доц. к.політ.н. Буряченко О.В. розповіли про свій практичний досвід в сфері політичних медіа та аналітичної діяльності. Ця важлива інформація про професійну кваліфікацію викладачів відсутня в таблиці 2 відомостей СО. Викладачі кафедри мають високу академічну кваліфікацію переважно за спеціальністю соціологія, професійний досвід, проте ОП має очевидно не оптимальний розподіл дисциплін між викладачами.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

У відомостях про самооцінювання зазначено, що конкурсний добір викладачів відбувається законно, прозоро, колегіально, добросовісно, керуючись нормативними документами. Під час фокус-групи з викладачами на питання: Чим був умотивований добір НПП для викладання саме цих ОК?, ст. викл. Грищенко Н.І. відповіла, що добір відбувається відповідно «Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП» та розповіла алгоритм Порядку. Питання про виявлену кадрову колізію в Таблиці 2 ніхто з присутніх викладачів на зустрічі не прокоментував.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Інформація наведена у відомостях СО, аналіз інформації на сайті університету та кафедри, інформація, що була отримана під час зустрічі зі стейкхолдерами від партнерів кафедри свідчать про залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. А саме, потенційні роботодавці були присутні на розширених засіданнях кафедри щодо перегляду ОПП «Політологія», про що свідчать протоколи кафедри (відповідь на запит ЕГ). Та активно залучення розпочалося в поточному навчальному році. 5 партнерів кафедри в лютому 2023 року пройшли опитування, в якому дали в цілому позитивну оцінку ОПП Політологія (<http://surl.li/euhxo>). Результати опитування демонструють, що 1 опитуваний (з 5) ознайомився зі змістом ОПП, одногосно стейкхолдери зазначили відсутність рекомендацій щодо вдосконалення мети ОПП (мета: підготовка висококваліфікованих фахівців-політологів, які вміють застосовувати теорії та методи політичних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у політичній сфері, ґрунтовно володіють категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом світової політичної науки, фундаментальними знаннями сучасної політичної теорії та практики, кількісними та якісними методами досліджень, технологіями та інструментарієм аналізу політичної сфери на основі інтеграції та інтернаціоналізації освіти, досліджень та практик; здатні до професійної оцінки поточних політичних процесів, розробки й прийняття важливих політичних рішень щодо вирішення актуальних питань внутрішньої та зовнішньої політики, експертизи відповідних програм та оцінювання наслідків реформування та модернізації політичної системи сучасного українського суспільства, вміють здійснювати політичний та експертний аналіз державної політики та її функцій в галузі авіації, авіаційної безпеки, обороноздатності держави та проведення оцінки загроз і ризиків цивільній авіації, самостійно проводити експертні розробки, діагностику соціально-негативних наслідків функціонування соціально-політичних процесів та явищ). В

лютому 2023 року кафедра підписала 11 договорів та 1 меморандум про співпрацю, де метою співпраці зазначено “забезпечення високої якості підготовки фахівців льотної галузі.”

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Інформація з відомостей про самооцінювання щодо залучення професіоналів-практиків до аудиторних занять при аналізі наведеної інформації, аналізі сайту кафедри, FB-сторінки кафедри та на фокус-групі зі стейкхолдерами, фокус-групі з викладачами не підтвердилася.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗВО розробив та дотримується Положення про підвищення кваліфікації (стажування) НПП НАУ (<http://surl.li/gsjr>). У НАУ налагоджена співпраця з Університетом менеджменту освіти НАПН України. Також викладачі кафедри проходять стажування/ підвищення кваліфікації в інших ЗВО та аналітичних центрах. Професійний розвиток викладачів ОП Політологія засвідчують відповідні сертифікати. Також під час зустрічі з НПП кафедри та зустрічі з представниками допоміжних структурних підрозділів було зазначено, що відбувається преміювання викладачів за публікації у журналах у WoS та Scopus.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У НАУ діє система заходів зі стимулювання підвищення фаховості та викладацької майстерності викладачів та передбачає матеріальні й моральні заохочення. В НАУ діють Положення про преміювання працівників НАУ (<https://cutt.ly/IRy53UP>), Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічного працівника та навчально-наукового структурного підрозділу НАУ (<https://cutt.ly/LRy6DVm>). Результати рейтингової оцінки застосовуються під час прийняття рішень щодо морального та матеріального заохочення НПП Університету. Під час зустрічі начальник відділу моніторингу якості вищої освіти НАУ Гізун Андрій Іванович розповів, що в університеті запроваджують автоматичну систему рейтингування НПП, зараз її тестують на двох кафедрах університету, а поки університет керується річним звітом кафедри про наукову діяльність кафедри та індексом Гірша викладача. На сайті кафедри розміщені нагороди (моральне заохочення) викладачів кафедри.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони. Кадровий потенціал кафедри - викладачі-практики, що працюють за основним місцем роботи на кафедрі соціології та політології НАУ на 1,0 та 0,75 ставки. Започаткування активної роботи з партнерами кафедри, потенційними роботодавцями. Позитивні практики. Відсутні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони. Кваліфікації викладачів не відповідають дисциплінам, які вони викладають. Інформація наведена в таблиці 2 відомостей СО щодо відповідності викладачів кафедри ліцензійним вимогам до НПП відповідає спеціальності соціологія та подана не коректно й не повно. Недоліки. Інформація наведена в таблиці 2 відомостей СО демонструє не дотримання п.36, п.37, п.38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності на ОП Політологія. А саме, наведені публікації старше п'яти років, фах наведених статей та матеріалів конференцій відповідає спеціальності соціологія, зазначається участь викладача в науково-дослідній роботі кафедри за темою «Авіапасажери як предмет соціологічного дослідження: науково-інституційні аспекти», членство у Соціологічній асоціації України, секція: соціологія транспорту. Інформація наведена в таблиці 2 відомостей СО про відповідність кваліфікації НПП викладаємим дисциплінам надана одна й та сама по кожному освітньому компоненту викладача. Тобто наведена збірна інформація про досягнення викладача протягом усіх років роботи без врахування відповідності змісту й меті освітнього компонента. Інформація наведена в таблиці 2 відомостей СО щодо кваліфікації й стажу викладача подана з помилками - відсутні дані про спеціальність викладача за дипломом про вищу освіту, науковий ступінь, вчене звання. Інформація про викладачів-практиків не відображена на сайті кафедри та відомостях СО. Рекомендації. Зробити перерозподіл навчальних дисциплін відповідно до наукової та професійної кваліфікації викладачів до початку нового навчального 2023/2024 року. Відобразити інформацію про викладачів кафедри на сайті кафедри: освіта, наукові інтереси, публікації, досягнення, практичний досвід до початку вступної

кампанії - до 1 липня 2023 року. Відобразити інформацію про викладачів-практиків на сайті кафедри до 1 липня 2023 року. Актуалізувати інформацію про викладачів в ЄДЕБО до 1 липня 2023 року.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Кафедра соціології та політології, на якій ведеться навчання за ОП Політологія, має кадровий потенціал. Викладачі кафедри мають високу академічну кваліфікацію, але переважно для спеціальності соціологія, професійний досвід. Очевидно ОП має не оптимальний розподіл дисциплін між викладачами. Інформація наведена в таблиці 2 відомостей СО не відповідає вимогам п.36, п.37, п.38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності на ОП Політологія. В таблиці 2 відомостей СО про відповідність кваліфікації НПП викладаємим дисциплінам наведена збірна інформація про досягнення викладача протягом усіх років роботи без врахування відповідності освітньому компоненту. Кваліфікації переважної більшості викладачів не відповідають викладаємим ними дисциплінам, що є недоліком реалізації ОП. У НАУ нормативно врегульовано залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Потенційні роботодавці на ОП Політологія залучалися до перегляду ОП. Інформація з відомостей про самоцінювання щодо залучення професіоналів-практиків до аудиторних занять при аналізі наведеної інформації, аналізі сайту кафедри, FB-сторінки кафедри та на фокус-групі зі стейкхолдерами, фокус-групі з викладачами не підтвердилася. НАУ стимулює розвиток викладацької майстерності та професійний розвиток викладача. У НАУ налагоджена співпраця з Університетом менеджменту освіти НАПН України. Виявлені недоліки можна усунути протягом року, тому ОП за Критерієм 6 відповідає рівню Е.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз інформації з відомостей СО, сайту університету показав, що НАУ має належні фінансові та матеріально-технічні ресурси для провадження освітньої діяльності - бібліотека, їдальня, медичний центр, гуртожитки, спорткомплекс (<http://surl.li/evmgl>, <http://surl.li/eisxl/>). Під час ознайомлення з матеріальною базою, що використовується в процесі реалізації ОП, була можливість оглянути лише науково-технічну бібліотеку НАУ. Директор бібліотеки Вахнован Вікторія Юріївна зазначила, що бібліотека має понад 60 тис повнотекстових навчально-методичних посібників; окремі портали - монографії, конференції, каталог, репозитарій, наукові журнали НАУ (<https://www.lib.nau.edu.ua/page.php?id=7>). НТБ забезпечує здобувачам та викладачам вільний доступ до баз даних - Scopus, Web of Science, Бази тестового доступу, Наукові журнали НАУ, Наукові конференції НАУ, Edanz, IMF e-Library, ScienceDirect, Research4Life, Центр учбової літератури, Bentham Science Publishers. У вільному доступі є wi fi. Також бібліотека надає онлайн послуги - замовлення книг, оформлення списку літератури, сканування фрагменту книги. Замовлення можна зробити через особистий кабінет, відповідь прийде на пошту. Діє програма "Інформаційна культура" в рамках, якої проводяться навчання користування сучасними методами пошуку інформації, міжнародним стилям цитування, користуванню Unicheck, StrikePlagiarism. Бібліотека має простір для творчої роботи, коворкінгу для здобувачів та викладачів. Всі процеси в бібліотеці автоматизовані. Під час зустрічі т.в.о. проректора з економіки та господарської роботи Шелуха А.М. повідомив, що в університеті регулярно проводяться ремонтні роботи по корпусах, аудиторіях з оновленням навчального обладнання. Директор студентського містечка Станко П.О. розповів про життєдіяльність студмістечка. При поселенні в гуртожиток всі студенти проходять інструктаж з БЖД, при поселенні надається пріоритет здобувачам з ТОТ. За порушення правил проживання в гуртожитку студрада гуртожитку може заборонити порушнику проживання. Зараз в гуртожитках перебувають здобувачі з ТОТ, яким нема куди їхати. З мешканцями гуртожитків проводилося навчання щодо дій під час повітряної тривоги. На території НАУ є укриття. На території студмістечка є медичний центр (<http://medcenter.nau.edu.ua/>). При кафедрі соціології та політології діє навчальна лабораторія соціологічної експертизи соціально-політичних процесів (<https://ksp.nau.edu.ua/laboratoriia/>), яка працює над держбюджетною темою "Авіапасажири як предмет соціологічного дослідження: науково-інституційні аспекти". Також при кафедрі діє науковий гурток Політ. Здобувачі ОП долучаються до роботи лабораторії та гуртка. Навчально-методичне забезпечення ОП викладено на сайті кафедри силабуси (<http://surl.li/eojem>) та робочі програми (<http://surl.li/erjvj>). У вкладці Розклад сам розклад відсутній. На сайті факультету є розклад ОП факультету, але розклад ОП відсутній. Навчання відбувається через платформу Google Classroom.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької

та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Аналіз відомостей СО демонструє наявність вільного доступу до інформаційних ресурсів у НАУ для викладачів та здобувачів. Під час зустрічі директор НТБ НАУ повідомила, що університет надає безоплатну можливість користування ресурсами НТБ здобувачам та викладачам - бази даних, перевірка робіт через StrikePlagiarism, замовлення літератури та інше.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Аналіз інформації у відомостях СО та сайті університету демонструє наявність безпечного освітнього середовища. Під час ознайомлення з матеріальною базою директор студентського містечка Станко Петро Олександрович повідомив, що медичний центр НАУ надає медичні послуги вторинної ланки та проводить діагностику. Студенти щороку проходять медогляд. (<http://medcenter.nau.edu.ua/>). При поселенні в гуртожиток, на початку кожного семестру та перед канікулами всі студенти проходять інструктаж з БЖД. Начальник відділу цивільного захисту, пожежної та екологічної безпеки Сидоренко Юрій Олексійович повідомив, що НАУ має 12 укриттів. Здобувачі та викладачі проходили навчання щодо дій у разі оголошення сигналу «Повітряна тривога» (<http://surl.li/eptgp>). В університеті працює система відеозахисту. Т.в.о. проректора з економіки та господарської роботи Шелуха Андрій Миколайович розповів, що на вході до кожного корпусу та в аудиторіях є санітаїзери, на кожному поверсі є вогнегасники. Нині навчання відбувається в дистанційному форматі через платформу Google Classroom.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Відомості СО, сайт університету та факультету містять інформацію про структурні підрозділи університету, які забезпечують здобувачам організаційну, освітню, соціальну підтримку. Відділ по роботі зі студентами (<http://surl.li/eittx>) в НАУ забезпечує виявлення і врахування потреб здобувачів. В університеті є сектор психолого-педагогічної роботи, який займається забезпеченням роботи Стипендіальної комісії, Комісії з профілактики правопорушень серед здобувачів вищої освіти; контролем за виконанням планів та звітів по роботі зі студентами структурних підрозділів; формуванням зв'язків між студентськими організаціями та науково-педагогічними колективами; формуванням психологічної культури здобувачів вищої освіти університету шляхом просвітницької та профілактичної роботи; наданням індивідуальної та групової психолого-педагогічної допомоги здобувачам (<http://surl.li/eimtl>). На сайті університету є Пам'ятка першокурсника (<http://surl.li/fhmrsc>). Відповідальна по роботі зі студентами факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Хоменко-Семенова Леся Олексіївна розповіла про взаємодію та координацію роботи студради факультету, студради гуртожитку, товариством молодих учених, старостами (командирами груп) задля освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної підтримки здобувачів. Для першокурсників організуються канали інформування перед початком навчання, надається корпоративна пошта. На початку семестру відбувається знайомство з наставниками (кураторами). Аналіз інформації сайту кафедри та факультету виявив певний брак інформаційного забезпечення - відсутні інформація про ОП Політологія та розклад для здобувачів даної ОП.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Відомості СО та інформація на сайті НАУ демонструють турботу про здобувачів з ООП. Система менеджменту якості НАУ займається забезпеченням інклюзивності навчання (<http://surl.li/bfobj>). В університеті розроблена Концепція організації інклюзивного навчання в НАУ (<https://cutt.ly/kCZlv9L>). Т.в.о. проректора з економіки та господарської роботи Шелуха Андрій Миколайович повідомив, що корпуси облаштовані пандусами, табличками зі шрифтом брайля, для студентів з особливими освітніми потребами навчання організують на 1 поверсі. На ОП навчається здобувач з ООП Потужний Михайло ПЛ-313. На відкритій зустрічі була присутня Юлія Потужна, мати здобувача з ООП, яка розповіла про забезпечення умов для навчання та виказала вдячність НАУ за можливість навчатися її сину.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Аналіз інформації відомостей СО та сайту університету показав наявність дієвої політики по вирішенню конфліктних ситуацій. В університеті розроблена Антикорупційна програма (<http://surl.li/bfoik>). Під час зустрічі із допоміжними структурними підрозділами Ляшенко Олександр з відділу з питань запобігання та виявлення корупції повідомив про роботу відділу, яка призвела до винищення корупції в НАУ. Також розповів про роботу електронної Скриньки довіри (<https://cutt.ly/GRbCBFM>) та Скринька довіри, яка розміщена в університеті біля центрального

входу, для паперових скарг, по території університету розвішені листівки з телефонами та електронної адреси Скриньки довіри. Фокус-група студентів виявила обізнаність про процедуру вирішення конфліктних ситуацій та повідомила про відсутність конфліктних ситуацій на ОП «Політологія».

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони. Багата та сучасна науково-технічна бібліотека. Дієва політика вирішення конфліктних ситуацій (подолання корупційних схем). Позитивні практики. Очищення університету від корупційних схем протягом останніх 2 років. Ведеться робота на упередження виникнення корупційних явищ, неформальних стосунків між викладачем та студентом. У НАУ започаткована практика - при оформленні на роботу працівники НАУ проходять інструктаж у відділі з питань запобігання та виявлення корупції.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони. Інформаційне забезпечення здобувачів ОП Політологія не повне. Недоліки. Інформація для здобувачів на сайті кафедри часткова. У вкладці Розклад сам розклад відсутній. На сайті факультету є розклад усіх освітніх програм, за якими ведеться навчання на факультеті, окрім розкладу ОП Політологія, він відсутній. Аналогічно з інформацією про ОП Політологія - на сайті факультету інформація про ОП Політологія відсутня. Рекомендації. Надати інформацію про розклад ОП Політологія на сайт кафедри та факультету та інформацію про ОП Політологія на сайт факультету до 1 квітня 2023.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

НАУ демонструє розвиток відповідно до умов сучасності, відповідність фінансових та матеріально-технічних ресурсів забезпеченню досягнення результатів навчання. В університеті ведеться модернізація аудиторного фонду, розширення послуг науково-технічної бібліотеки та їх цифровізації, організації інклюзивного навчання для різних освітніх потреб. Університет забезпечує безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів викладачам та здобувачам. НАУ забезпечує освітню, організаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів. В університеті є сектор психолого-педагогічної роботи, відділ по роботі зі студентами, які забезпечують виявлення і врахування потреб здобувачів. Ведеться робота по забезпеченню реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Отже, Критерій 7 відповідає рівню B.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В НАУ діє ефективна система менеджменту якості - відділ моніторингу якості вищої освіти, рада з якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, центр інноваційних освітніх технологій, відділ з питань запобігання та виявлення корупції, які тісно співпрацюють з навчальним та навчально-методичними відділами. Зазначені структурні підрозділи НАУ мають добре розроблену нормативну базу, яку регулярно актуалізують до потреб сучасності. Згідно нормативних документів НАУ ОП розробляється на період навчання, перегляд проводиться за чіткою процедурою - раз на рік на початку навчального року публічно через розділ Забезпечення якості на сайті НАУ, стейкхолдери можуть надавати свої пропозиції на е-пошту. Також запроваджене щорічне опитування щодо якості ОП на рівні університету та кафедри, результати яких оприлюднюються. Перегляд ОПП кафедра проводила в 2020, 2021, 2022 роках, що засвідчено в протоколах кафедри (відповідь на запит ЕГ). Серед оприлюднених проектів ОПП до обговорення за 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 роки програма ОП «Політологія» є лише в 2021 році (<http://surl.li/fgrov>). Опитування щодо якості ОП проводилося в січні 2023 року, результати оприлюднені на сайті університету (<http://surl.li/agvaw>). Кафедра соціології та політології в лютому 2023 року проводила опитування стейкхолдерів (<http://surl.li/euhxo>), здобувачів освіти (<http://surl.li/etwzt>) та НПП (<http://surl.li/fgruh>). Результати зазначених опитувань демонструють заголом позитивну оцінку ОП. У Відомостях СО кафедра декларує регулярність, щорічність проведення опитувань. Проаналізувавши відповіді, інформацію сайту кафедри та фокус-груп з'ясувався ряд неточностей. А саме, у минулому навчальному році доц., к.політ.н. С. Штепа був гарантом ОП, на

сайті кафедри С.Штепа присутній серед працівників кафедри, на зустрічі з НПП зав.каф., проф. О.Хомерікі повідомила - С.Штепа служить в ЗСУ, в результатах опитування здобувачів зазначено, що С.Штепа звільнений за результатами студентських скраг. У відповідях стейкхолдерів лише один відповів, що ознайомлений з ОПП. Результати опитувань щодо якості ОП Політологія за попередні роки відсутні.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучаються до процесу періодичного перегляду ОП «Політологія» шляхом участі у засіданнях кафедри, про що свідчать протоколи засідань кафедри (відповідь на запит ЕГ), пряму комунікацію з викладачами, про що повідомили здобувачі під час зустрічі, збори студентського самоврядування факультету, про що повідомив голова студентської ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Ігор Шевченко під час зустрічі зі студентським самоврядуванням та учать в опитуваннях (<http://surl.li/etwzt> та <http://surl.li/agvaw>). Під час зустрічей зі здобувачами та студентським самоврядуванням студентами зазначили задоволеність від навчання на ОП «Політологія», ефективність та дієвість студентського самоврядування, відзивчивість викладачів до думки студентів.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Потенційні роботодавці залучаються до процесу перегляду ОПП через участь у засіданнях кафедри (протоколи - відповідь на запит ЕГ), надання рецензій-відгуків, проходження опитувань (<http://surl.li/euhxof>), співпрацю задекларовану договорами. Також на факультеті створена рада роботодавців, одним із членів якої є Літвінов С.В. заявлений як провідний роботодавець ОП «Політологія» (<https://flsc.nau.edu.ua/rada-robotodavtsiv-2/>). Проте його участь в перегляді ОП чи участі в опитуваннях не встановлена. Потенційні роботодавці на зустрічі засвідчили свою участь у перегляді ОПП та наданні рекомендацій щодо переліку та змісту ОК шляхом особистого спілкування з викладачами кафедри та участі у засіданні кафедри у грудні 2022 року. Під час зустрічі зі стейкхолдерами чітко простежувалися дві групи потенційних роботодавців/ партнерів кафедри - медіа та аналітичні центри. Потенційні роботодавці / партнери кафедри повідомили про вимоги до фахівців, які є на ринку праці, про свої бачення ОП, про перспективи співпраці як бази практик для здобувачів ОП «Політологія».

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В НАУ практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП здійснюється централізовано факультетом та кафедрою. На даній ОП випускників ще не було.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система менеджменту якості НАУ забезпечує виявлення та усунення недоліків з реалізації ОП. За результатами опитування здобувачів відділ моніторингу якості освіти складає звіт, що містить недоліки, причини виникнення та строки їх усунення. За результатами моніторингу співпраці з роботодавцями, що проводиться кафедрою, плануються заходи щодо удосконалення ОП, що відображено у протоколах кафедри (відповідь на запит ЕГ).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти немає. Акредитація первинна.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Аналіз інформації відомостей СО та сайту університету показав, що НАУ формує культуру якості в своїй академічній спільноті через роботу системи менеджменту якості та всіх її підрозділів (<http://surl.li/brlcq>), через формування політики доброчесності (<http://surl.li/agyvdh>), популяризацію кодексу честі НПП та студента НАУ (<http://surl.li/ajotn>), через моральне та матеріальне заохочення викладачів з метою професійного розвитку через стажування та активізацію наукової діяльності (<http://surl.li/brjjj>), через регулярний перегляд ОП із врахуванням побажань стейкхолдерів (<http://surl.li/eumgh>). Викладачі ОП «Політологія» стажуються, проходять тренінги на онлайн-платформах (<https://ksp.nau.edu.ua/stazhuvannia-vykladachiv/>), популяризують серед студентів політику доброчесності (<http://surl.li/fgtve>), тримають постійний контакт з партнерами кафедри, взаємодіють зі студентським самоврядуванням.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони. Дієва система менеджменту якості НАУ. Потужне студентське самоврядування. Активізація співпраці з потенційними роботодавцями. Позитивні практики. Відділ моніторингу якості вищої освіти анкетує здобувачів, моніторить якість реалізації ОП. Результати анкетування та аудит ОП імплементуються в реалізацію освітнього процесу. В лютому 2023 року кафедра соціології і політології підписала 11 договорів та 1 меморандум про співпрацю, що урізноманітнює проходження практик здобувачами та збільшує перспективи працевлаштування випускників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони. Різновекторність ОП за трьома напрямками: мета (Підготовка висококваліфікованих фахівців-політологів, які вміють застосовувати теорії та методи політичних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у політичній сфері, ґрунтовно володіють категорійнопонятійним та аналітично-дослідницьким апаратом світової політичної науки, фундаментальними знаннями сучасної політичної теорії та практики, кількісними та якісними методами досліджень, технологіями та інструментарієм аналізу політичної сфери на основі інтеграції та інтернаціоналізації освіти, досліджень та практик; здатні до професійної оцінки поточних політичних процесів, розробки й прийняття важливих політичних рішень щодо вирішення актуальних питань внутрішньої та зовнішньої політики, експертизи відповідних програм та оцінювання наслідків реформування та модернізації політичної системи сучасного українського суспільства, вміють здійснювати політичний та експертний аналіз державної політики та її функцій в галузі авіації, авіаційної безпеки, обороноздатності держави та проведення оцінки загроз і ризиків цивільній авіації, самостійно проводити експертні розробки, діагностику соціально-негативних наслідків функціонування соціально-політичних процесів та явищ) - зміст ОПП (загальнополітологічні дисципліни) - потенційні роботодавці (медіа та аналітичні центри). Анкети для опитування здобувачів та стейкхолдерів (потенційних роботодавців) мають формальний характер. Недоліки. Неузгодженість мети ОП із запитом від потенційних роботодавців, які є партнерами кафедри та базами практик, та переліком обов'язкових дисциплін. Питання анкет мають занадто узагальнені формулювання, які не сприяють розвитку ОП. Рекомендації. Задля усунення різновекторності ОП Політологія, слід обрати напрямку розвитку ОП та слідувати цьому напрямку. Якщо спиратися на мету даної ОП, то розвивати ОП Політологія як полісу в авіаційній галузі. В разі обрання цього напрямку, сформувати перелік ОК, що забезпечать підготовку відповідних фахівців, та налагодити співпрацю з базами практик відповідними профілю. Якщо спиратися на перелік ОК, структурно-логічну схему, навчальний план, то розвивати ОП Політологія як підготовку фахівців політологів загального, широкого профілю. В разі обрання цього напрямку, сформувати відповідну мету й фокус ОП та залучити до співпраці партнерів як бази практики відповідного профілю. Якщо спиратися на сформований перелік партнерів кафедри, як бази практик та потенційних працевлаштувачів, то розвивати ОП в напрямку політичної аналітики/ політичній медіа. В разі обрання цього напрямку, сформувати відповідну мету й фокус ОП та забезпечити досягнення мети відповідними ОК. Усунути недолік до 1 липня 2023 року. Актуалізувати питання анкет. До наступного опитування ввести в анкети питання що стосуються якості навчання на ОП - структури, змісту ОП, актуалізації ОК.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

НАУ має розвинену систему менеджменту якості, ґрунтовну нормативну базу для якісної реалізації освітнього процесу. НАУ дотримується визначених норм моніторингу якості ОП. В університеті діє потужне студентське самоврядування. Здобувачі безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу перегляду ОП. У лютому 2023 року кафедра започаткувала активну співпрацю з потенційними роботодавцями.

Потенційні роботодавці залучаються до перегляду ОП через анкетування та надання пропозицій на засіданнях кафедри. У НАУ створено умови для якісної реалізації ОП, що відповідає рівню В за Критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Аналіз відомостей СО, інформації сайту університету свідчить, що правила і процедури щодо регулювання права та обов'язків учасників освітнього процесу є чіткими та зрозумілими, публічними. Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті (<https://cutt.ly/zV9wMPf>), Статутом Національного авіаційного університету (<http://surl.li/amepd>), Положенням про формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти (<https://cutt.ly/wChDnvX>), Положенням про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра (<https://cutt.ly/hChDPIc>) та іншими нормативними документами. Фокус-група зі здобувачами продемонструвала відсутність проблем із розумінням правил чи процедур. Експертною групою не зафіксовано прецедентів недотримання правил та процедур, які регулюють освітній процес у даному ЗВО.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОП «Політологія» розміщено на сайті ЗВО (<http://surl.li/adhqz>). Дедлайн подачі пропозицій до проекту ОП 26.03.2021. До розміщеного проекту було надано одну пропозицію/рецензію, яка також розміщена на сайті у відкритому доступі. Можливість надавати пропозиції була за електронною адресою, вказаною на відповідній сторінці.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Аналіз відомостей СО, сайту університету, факультету, кафедри показав публічність ОП «Політологія», включаючи її цілі та очікувані результати. Експертною групою з'ясовано, що така інформація не є цілісною, а доступ до неї почасти ускладнений через доволі складну структуру сайту. Зокрема, щодо ОП інформацію можна знайти на сайті кафедри соціології та політології (<https://ksp.nau.edu.ua/>), на сайті факультету лінгвістики та соціальних комунікацій (<https://flsc.nau.edu.ua/>) та на сайті університету (<https://nau.edu.ua/>). Цілі та очікувані результати освітньої програми викладені на відповідній сторінці (<https://ksp.nau.edu.ua/osvitni-prohramy/>). Інформація в цілому є достатньою для ознайомлення із освітньою програмою «Політологія» попри складнощі у навігації сайту.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони. Інформація щодо ОП, її цілей та очікуваних результатів навчання оприлюднена в доступному обсязі на сайті НАУ. Позитивні практики. Немає.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони та недоліки. Не виявлено. Рекомендації. Немає.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Інформація на сайті ЗВО про ОП "Політологія" загалом доступна для усіх учасників освітнього процесу. Проект ОП оприлюднено на сайті ЗВО, інформація про ОП загалом є достатньою для розуміння змісту, мети, цілей та очікуваних програмних результатів навчання. Тому, за критерієм 9 дана ОП відповідає рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Під час аналізу сайту кафедри кидається в око наявність інформації лише про ОП Політологія, яка акредитується. В той час як на кафедрі соціології та політології НАУ діє 5 ОП. На ОП Політологія за 4 роки змінилося 5 гарантів з різних причин. На сайті університету в розділі Забезпечення якості наведені результати моніторингу якості освіти ОП, що діють в НАУ, частково. Тобто не всі ОП моніторяться щороку. (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/otsinyuvannya-rezultativ-yakosti-navchannya/>). Переглянувши результати моніторингу за різні роки, складається враження, що опитування проводяться для ОП, що подали заявку на акредитацію. Інформація наведена в таблиці 2 відомостей СО про відповідність кваліфікації НПП викладаємим дисциплінам надана одна й та сама по кожному освітньому компоненту викладача. З чого складається враження, якщо наводити інформацію згідно змісту таблиці, тобто зазначати обґрунтування відповідності кваліфікації НПП конкретній викладаємій дисципліні, то буде пусто. Тому виклали все, що є - за всі роки та ще й за іншою спеціальністю.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	E
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Лебедюк Віталій Миколайович

Члени експертної групи

Бабарикіна Надія Анатоліївна

Чорнописький Василь Іванович